

WOLF & REE

Bart Castelein bezocht de Truppenübungsplatz Lehnin in de Duitse deelstaat Brandenburg. Over reeën en wolven.

“Truppenübungsplatz Lehnin” is een terrein met bos en heide waar intensief door Duitse militairen geoefend wordt. Een grote, open heidevlakte is het centrum van het terrein met een brede rand voornamelijk dennenbos er omheen. De heide is in gebruik als schietbaan en oefenterrein voor militairen. Het bos moet het geluid dempen voor de omgeving. Het betreft hoofdzakelijk productiebos met dennen, wat langzaam aan een wat natuurlijker aanzien krijgt. In totaal is het oefenterrein ongeveer 5500ha groot. Daarmee is het vergelijkbaar met ons Nationale Park de Hoge Veluwe. De deelstaat Brandenburg waarbinnen de Truppenübungsplatz Lehnin zich bevindt is grootschalig landschap met veel migratiemogelijkheden voor grote fauna.

Wolven

Die landbouwgronden en uitgestrekte bossen worden door wolven benut als jachtterrein. In september hebben de wolven vijf runderen gedood nabij het stadje Brück en er worden regelmatig schapen in de omgeving gedood door de wolven. Ook doen ze zich te goed aan een van de laatste populaties grote trappen (kraanvogelachtigen) in Duitsland in de Beltziger Landschaftswiesen. Ooit was de Truppenübungsplatz Lehnin een rijk damwild-revier.

Enorme roedels liepen er door de akkers. Om een natuurlijker vorm van bosbeheer mogelijk te maken, namelijk natuurlijke verjonging met inmenging van hoogwaardigere (loof)houtsoorten, was het noodzakelijk om het damwildbestand drastisch te verlagen. Daar werd in 1997 mee begonnen, onder meer door middel van zeer intensieve aanzitjacht en door de invoering van Stöberjachten (grote bewegingsjachten met enkel drijvende en solistisch jagende honden). Tableaus van meer dan honderd stuks grofwild waren vaker regel dan uitzondering.

Reewild

Door het gestaag afnemen van de damwild-populatie kwam het reewild zienderogen op, met name op de grens van bos en open landschap. Het reewild wordt al sinds eind jaren negentig bejaagd en daarbij is alles geschoten wat vrij en weidelijk was. Vanaf dit jaar zijn reebokken in Brandenburg vrij tot en met 31 december en die worden, mits mogelijk, ook weggenomen. Er wordt dus getracht het reewild zeer kort te houden ten behoeve van bosbouwdoelstellingen, maar door het verminderen van het damwild komt ondanks de scherpe bejaging het reewild duidelijk op, ook al is de zichtbaarheid laag.

Schade

Sinds 2009 is er uitsluitend over het bestaan van wolven op de Truppenübungsplatz. De eerste jaren was men blij over hun komst. Het betekende de kroon op het werk van bos- en natuurbeheerders. Inmiddels worden er op de werkvloer de nodige kanttekeningen bij de komst van de wolven geplaatst. Het gaat te snel. Het zijn er te veel. Het zorgt voor schade aan vee, wild en inmiddels ook (jacht)honden. Met name de zichtbaarheid van damwild en reewild is volgens de lokale boswachters en jagers duidelijk afgenomen. Onderzoek naar uitwerpselen wijst uit dat wolven ongeveer 65% reewild, 25% damwild en 5% hazen eten. De overige 5% bestaat overwegend uit plantaardig materiaal. Sinds ongeveer een jaar vindt men regelmatig haar van zwartwild in de ontlasting. Eerder ging men er vanuit dat wolven zich nauwelijks aan wilde zwijnen zouden wagen. Opvallend hierbij is dat er ook verschillende keren lange borstelharen, dus van meerjarige dieren, gevonden werden.

“Of Nederland te klein is voor de wolf zal nog moeten blijken”

Invloed

De invloed van de wolven op de reewild-populatie is vooral merkbaar door de afnemende zichtbaarheid van het toch in grote aantallen voorkomende reewild. Zoals gezegd bestaat de bodem van de Truppenübungsplatz Lehnin uit droge zandgrond en is arm aan voedingsstoffen. Het is dus niet verwonderlijk dat het reewild relatief klein is. Hoewel er dus

meer reewild wordt gepredeerd door wolf en mens heeft dit tot nu toe geen enkele invloed op de algehele conditie van de populatie en de gewichten. Tot op de dag van vandaag komen er nog veel knobokken voor en zijn de gewichten gemiddeld stabiel erg laag. Opvallend is wel dat er de laatste jaren meer geiten met meerdere kalveren waargenomen worden. Dit zou kunnen duiden op een afname van het aantal reeën per honderd hectare, aangezien een reewild-populatie sterk reageert op populatiedruk en stress.

Nederland

Over absolute aantallen reewild kunnen geen duidelijke uitspraken worden gedaan. Op basis van de schade aan de bosbouw en de lage gewichten wordt de populatie door de Bundesforst echter als te hoog ervaren. Over het tellen van een reewild-populatie in grootschalig bos wordt ook in Brandenburg wat lacherig gedaan. De invloed van de wolf is volgens de meeste private jachtcombinaties wel duidelijk te merken. Sowieso is het damwild afgenomen en neemt de reewild-populatie volgens veel particuliere jagers af. Hiervan krijgt de wolf de schuld, maar zeker ook de Bundesforst (het Duitse Staatsbosbeheer) en de Landesforst die streven naar een lagere wilddichtheid van herbivoren, ten behoeve van inkomsten uit bosbouw. Sinds 2009 brengen de wolven op Truppenübungsplatz Lehnin jaarlijks een flink aantal jongen groot die het territorium weer dienen te verlaten voor de nieuwe worp een feit is. Zij gaan dan op zoek naar een eigen territorium. Hierdoor zal de wolf zich steeds verder verspreiden. Dat het dier zich gemakkelijk aan menselijke invloeden kan aanpassen heeft zich inmiddels wel bewezen en niet alleen op de Truppenübungsplatz Lehnin. Of Nederland te klein is voor de wolf zal nog moeten blijken. Ik persoonlijk denk van niet.

POSTILLION
HOTELS

MEET
WORK
STAY

POSTILLION HOTEL UTRECHT BUNNIK
Kosterijland 8, 3981 AJ Bunnik
T +31 (0)30 - 656 92 22 hotel.bunnik@postillionhotels.com

fb
WWW.POSTILLIONHOTELS.COM